



BİLGİ NOTU/FACT SHEET

EPI 2015 Tavsiyelerinin uygulanması/implementation of the recommendations of UPR - 2015

TAHİR ELÇİ CİNAYETİNİN ETKİN SORUŞTURULMAMASI

Tavsiye:

Cezasızlıkla mücadele konusunda çabaların artırılması ve kolluk görevlileri tarafından işlendiği iddia edilen tüm geçmiş ve şimdiki insan hakları ihlallerinin hızlı, tarafsız, etkili ve derinlemesine araştırılması ve bu tür ihlallerin cezasız kalmamasının sağlanması (İsviçre)

Tahir Elçi Cinayeti

Tahir Elçi, 15 Ekim 2015 tarihinde CNN Türk'te Ahmet Hakan'ın sunduğu "Tarafsız Bölge" programında "PKK terör örgütü değildir, silahlı yasadışı bir örgüttür" demiş, bunun üzerine önce kanala 700 bin lira para cezası kesilmiş ardından Tahir Elçi 20 Kasım 2015 günü Diyarbakır'da, barodaki odasında gözaltına alınarak İstanbul'a getirilmişti. Savcılığın tutuklanması talebiyle mahkemeye sevk etmesine karşın Elçi, Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı ve hakkında, "terör örgütü propagandası" suçundan 7.5 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırlandı.

Diyarbakır Baro Başkanı gözaltına alındığı tarihten sekiz gün sonra, 28 Kasım 2015'te Diyarbakır, Sur'da Dört Ayaklı Minare önünde yaptığı bir basın açıklaması sırasında öldürüldü.

Soruşturma Süreci

Tahir Elçi'nin öldürülmesinin ardından, soruşturmanın etkin bir şekilde yürütülmesi için Diyarbakır Barosu'nda avukatlar ve insan hakları örgütlerinden temsilcilerden oluşan bir "Soruşturma Komisyonu" kuruldu. Soruşturma Komisyonu'nun verdiği bilgilere göre; cinayet sonrasında en az 3 kez olay yeri incelemesi yapılmak istenmiş ancak her seferinde olay yeri incelemesi yapacak olan savcılık ekibi; devam eden çatışmanın sesleri üzerine olay mahallinden ayrılmıştır.

Elçi'nin öldürülmesinden 111 gün sonra yapılabilen olay yeri incelemesi sırasında ise sadece birkaç mermi çekirdeği bulundu. Çok büyük umut bağlanan jandarma kriminal tarafından manken ve maketler eşliğinde gerçekleştirilen olay yeri inceleme sonucunda da Elçi'yi öldüren merminin hangi silahtan atılmış olduğunun tespitinin mümkün olmadığı belirtildi.

Elçi'nin vurulduğu ana ve o sırada sokakta yaşananlara ilişkin görüntü kayıtları incelendiğinde Elçi'nin yaptığı basın açıklamasından itibaren kesintisiz bir şekilde kayıta olan ancak Elçi'nin vurulma anını da içerecek şekilde 13 saniyelik bir kesinti olduğu tespit edildi.

Bu durum Foto Film Şube Müdürlüğü'ne ait kamera kaydına, dışarıdan müdahale edildiği kuşkusunu yaratmıştır.

Yine olay yerinde bulunan Mardin Kebapevi isimli işyeri kamera kaydı ise cinayetten 2 yıl sonra 2017 yılında çözülebildi. Ancak bu işyerinin iç mekânını çeken 3 adet kamera kaydının sağlıklı görüntü içerdiği, dışarıda işlenen cinayete ilişkin herhangi bir görüntü içermediği, buna karşın dış mekânı cinayet anını çözebilecek açıda bulunan 4. kamera kaydının ise herhangi bir görüntü içermediği tespit edildi.

Kuşkular üzerine, kamera kayıtlarına dışarıdan bir müdahale yapıp yapılmadığına ilişkin inceleme yapılması talep edilmiş ancak bu talep savcılık tarafından olumlu karşılanmamıştır.

Soruşturma dosyasında ifadesi bulunan bütün kişiler "bilgi sahibi" ve "tanık" sıfatıyla dinlenmiştir. Bu kişiler arasından olay günü olay yerinde bulunan kolluk memurları da dahildir. En azından olaya ilişkin görüntü kayıtlarında Elçi'nin bulunduğu yöne ateş ettikleri görülen polis memurlarının şüpheli sıfatıyla soruşturulmaları ve ifadelerinin bu yönde alınması talepleri yine savcılık tarafından kabul edilmemiştir. Böylece cinayetin üzerinden 3 yıldan fazla zaman geçmesine karşın dosyada herhangi bir şüpheli kişi bulunmamaktadır.

Her ne kadar üç yıl geçmiş bile olsa Soruşturma Komisyonu avukatları dosyadaki gizlilik kararı ile dosyaya ulaşmakta zorluklar çekmektedir. Avukatlara verilen evraklar savcılıkla görüşmeleri sırasında savcılığın dosyadan ellediği evraklardır.

Soruşturma Komisyonu'ndaki avukatlar; taleplerinin karşılanmaması ve soruşturmanın tıkanma aşamasına gelmesi üzerine görüntülerin incelenmesi için Londra Üniversitesi içinde bir birim olan Forensic Architecture (Adli Mimari) ile beraber teknik ses ve görüntü analizleri ile bir çalışma yapmışlardır.¹ Tahir Elçi'nin vurulma aralığını daraltan bu zaman süresinde; kaç atış sesini duyduğunu avukatlara bildiren ve bu silah seslerinin hangi silahlara ait olabileceğine ilişkin tespitler yapan bu çalışma sonucunda; şüpheli 3 polis memuruna işaret edilmiştir. Bu çalışma savcılığa iletilmesine rağmen şüpheliler hakkında henüz bir işlem başlatılmamıştır.

İçişleri Bakanlığı tarafından gönderilen Mülkiye Baş Müfettişi de olaya dair bir rapor hazırlamış ancak rapor Soruşturma Komisyonu avukatlarına verilmemiştir. Böylece rapordaki tespitlere ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Ayrıca Tahir Elçi cinayetinin soruşturması sırasında bugüne kadar 2 başsavcı ve 4 savcı değişmiş durumdadır.

Sorumluluk Reddi:

¹ Bkz. <https://forensic-architecture.org/investigation/the-killing-of-tahir-elci>

Bu bilgi notu, Avrupa Birliđi İnsan Hakları ve Demokrasi hibe programı kapsamında desteklenen Evrensel Periyodik İnceleme Tavsiyelerinin Uygulanmasının İzlenmesi projesi kapsamında Kapasite Geliştirme Derneđi tarafından hazırlanmıştır. Avrupa Birliđi, Bilgi Notunun içeriğinden hiçbir biçimde sorumlu kılınamaz.